

Handhavingsbeleid

**Kinderopvang
&
Peuterspeelzaalwerk**

Gemeente Bergambacht

3 februari 2011
Gezamenlijk opgesteld met de ambtenaren
van de gemeente Ouderkerk, Nederlek,
Vlist, Schoonhoven en Bergambacht

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding	3
1.1	Landelijke ontwikkelingen	3
	Wetswijziging Wet kinderopvang per 1 januari 2010	3
	Invoering wet OKE per 1 augustus 2010.....	4
1.2	Regionale context.....	4
2.	Gemeentelijke verantwoordelijk kwaliteit kinderopvang en.....	5
	peuterspeelzalen	5
2.1	Nieuw: kwaliteit peuterspeelzalen	5
2.2	Kader.....	5
2.3	Gemeentelijke taken	5
	Melding en registratie	5
	Toezicht op naleving van de kwaliteit.....	6
	Gemeentelijk ingrijpen, handhaven en sanctioneren.....	6
	Jaarlijkse verantwoording van de werkzaamheden aan de minister.....	6
2.4	Gemeentelijke ervaringen	6
	Kinderopvang	6
	Peuterspeelzalen.....	6
3.	Toezicht kinderopvang en peuterspeelzalen	7
3.1	Toezichthouder	7
3.2	Toezicht kwaliteit	7
3.3	Inzet overleg en overreding.....	8
	Definitie overleg en overreding	8
	Inzet overleg en overreding door toezichthouder	8
3.4	Toezicht voorschoolse educatie.....	8
4.	Handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen.....	9
4.1	Inleiding	9
4.2	Afwegingsmodel handhaving kinderopvang	9
4.3	Handhavingsinstrumenten	9
4.4	Uitvoering van handhaving	10
	Advies: Niet handhaven.....	10
	Advies: Handhaven volgens gemeentelijk handhavingsbeleid	10
4.5	Bevoegdheid en mandatering uitvoering Wet kinderopvang.....	11
5.	Inwerkingtreding	11
5	Bijlagen.....	12
	Bijlage 1; Verklarende woordenlijst.....	12
	Bijlage 2; afwegingsmodel handhaving Kinderopvang (VNG januari 2011).....	13
	Bijlage 3; verordening ruimte en inrichtingseisen peuterspeelzalen	14

1. Aanleiding

Goede en verantwoorde kinderopvang en peuterspeelzaalwerk zijn belangrijke aandachtspunten in de huidige samenleving. Kinderopvang gaat immers over de verantwoordelijkheid voor de zorg voor de meest kwetsbare groep van onze samenleving, jonge kinderen. In de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk wordt een veilige basis gelegd voor de toekomst van de kinderen. Zij worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. Ouders krijgen via de kinderopvang bovendien de mogelijkheid om volwaardig deel te nemen aan het arbeidsproces, omdat ze erop kunnen vertrouwen dat ze hun kind in een veilige, stimulerende en vertrouwde omgeving achterlaten.

Sinds de invoering van de Wet kinderopvang in 2005 is er veel veranderd. De wetgeving rondom kinderopvang is immers relatief nieuw. Soms wordt er nog gezocht naar de beste kaders en verantwoordelijkheden. Houders zijn zelf verantwoordelijk voor het aanbieden van kwalitatief goede kinderopvang in een veilige en gezonde omgeving. Gemeenten en GGD-en spelen een belangrijke rol in de bewaking van het kwaliteitsproces. De gemeenten zijn eindverantwoordelijke voor het naleven van de kwaliteitsregels voor kinderopvang via toezicht en handhaving. Bij wet is geregeld dat de GGD het toezicht op de kindercentra uitvoert.

Het vaststellen van een lokaal (actueel) toezicht- en handhavingsbeleid bevordert de transparantie binnen een gemeente. Hierin wordt vastgelegd wat de gemeentelijke taken zijn, op welke manier en in samenwerking met wie de gemeente deze taken uitvoert en wat eventuele consequenties kunnen zijn. Het is in het belang van houders van kindercentra en peuterspeelzalen, inspecteurs van de GGD, ouders en de gemeente zelf om dit helder in beeld te hebben.

Vanwege de constant veranderende landelijke regelgeving is ook het lokale handhavingsbeleid aan verandering onderhevig. De recente wijzigingen vragen ook weer om een nieuw handhavingsbeleid, met daarin een aanvulling voor wat betreft toezicht en handhaving van het peuterspeelzaalwerk en gastouderopvang.

In deze notitie wordt de term kinderopvang gebruikt voor de diverse vormen, dus zowel dagopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en gastouderbureau of gastouder. Daar waar verschillende regels gelden worden de verschillende vormen apart benoemd. In hoofdstuk 5 vindt u een uitleg van de verschillende vormen van kinderopvang.

1.1 Landelijke ontwikkelingen

Er is een tweetal wetswijzigingen dat aanpassing van het lokale handhavingsbeleid noodzakelijk maakt.

Wetswijziging Wet kinderopvang per 1 januari 2010

De wetswijziging per 1 januari 2010 is voornamelijk gericht op het beheersbaar maken van de gastouderopvang en een betere melding en registratie van centra voor kinderopvang.

Tot 2010 waren alleen gastouderbureaus onderwerp van inspecties, en niet de gastouders zelf. Een belangrijke wijziging is dat de gastouders in 2010 onderwerp van inspectie door de GGD en handhaving door de gemeente geworden zijn. Van elke gastouder wordt besloten of deze al dan niet wordt opgenomen in het kinderopvangregister. Deze beslissing wordt genomen op basis van een aantal kwaliteitseisen waaraan de gastouder moet voldoen.

Daarnaast is het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) geïntroduceerd in 2010. Tot 2010 waren gemeenten verplicht om lokale registers bij te houden. Om de relatie met de belastingdienst (in verband met de kinderopvangtoeslag) te verbeteren en de kwaliteit van de informatie meer gelijk te trekken, is besloten om een landelijke applicatie te ontwikkelen waarin gemeenten het register dienen bij te werken.

Invoering wet OKE per 1 augustus 2010

Daarnaast is per 1 augustus 2010 de lang verwachte wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) in werking getreden. Deze wet regelt drie onderdelen, te weten:

1. financiële toegankelijkheid peuterspeelzalen (financiële harmonisatie in relatie tot de kinderopvang)
2. aanbod Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en peuterspeelzaalwerk en kinderopvang
3. kwaliteitseisen peuterspeelzalen worden opgetrokken richting kwaliteitseisen kinderopvang (kwalitatieve harmonisatie)

Alle drie de onderdelen hebben mogelijk effect op het gemeentelijk beleid. In verband met het tweede en derde punt dient het lokale handhavingsbeleid aangepast te worden.

Om deze onderdelen te realiseren zorgt de wet OKE voor aanpassing van een aantal wetten. De wet Kinderopvang is hier een van. Aan deze wet wordt een artikel met betrekking tot de kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen toegevoegd. Net als bij de kinderopvang zijn de eisen verder uitgewerkt in aanvullende beleidsregels. Op basis van de Wet wordt toezicht en handhaving op de peuterspeelzalen op dezelfde manier geregeld als binnen de kinderopvang. De nieuwe citeertitel van de Wet wordt dan ook "Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen".

De verwachting is dat met de wijzigingen in 2010 het einde nog niet bereikt is. De toekomst van het toezicht op gastouders is nog onduidelijk. Daarnaast wordt er ook gesproken over een mogelijke aanpassing van toetsingscriteria binnen de kinderopvang. Met deze ontwikkelingen in gedachten is het handhavingsbeleid kinderopvang en peuterspeelzalen zo min mogelijk dichtgetimmerd. Er wordt ingespeeld op de meest recente wetswijzigingen en aanpassingen op de landelijke beleidsregels. De kaders waarbinnen dit lokaal opgepakt wordt zijn wel vastgelegd in het handhavingsbeleid.

1.2 Regionale context

Kinderopvang is een onderwerp met landelijke kaders, waarbij de uitvoering lokaal belegd is. In de regio wordt daarnaast regionaal samengewerkt op dit onderwerp. De toezichthouder, GGD Hollands Midden, is immers een regionale organisatie. Daarnaast hebben houders van kindercentra en peuterspeelzalen niet zelden regionaal vestigingen (soms zelfs landelijk). Ook ouders kunnen opvang vinden in een buurgemeente waar zij werken, of wanneer zij in de buurt van de stadsgrenzen wonen.

Het is voor GGD Hollands Midden, houders van peuterspeelzalen / kindercentra én ouders eenduidiger wanneer er in de regio dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd. Vandaar dat de opzet van dit handhavingsbeleid in de regio is besproken, met gemeenteambtenaren, GGD en een vertegenwoordiger van de VNG. In het najaar van 2010 is ambtelijk afgesproken om de hoofdlijnen zoals voorgelegd in deze beleidsnotitie regionaal als uitgangspunt te gebruiken.

2. Gemeentelijke verantwoordelijk kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen

De gemeente Bergambacht heeft sinds 2006 een handhavingsbeleid kinderopvang (BE 06/1058). Dit beleid is in 2009 geactualiseerd (BE09/04176). Door recente ontwikkelingen moet het handhavingsbeleid wederom aangepast worden en uitgebreid met het peuterspeelzaalwerk. Daarnaast kunnen de ervaringen van de afgelopen jaren meegenomen worden in een aanscherping van (de uitvoering van) het beleid.

2.1 Nieuw: kwaliteit peuterspeelzalen

Sinds augustus 2010 zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk. Veel gemeenten voerden deze taak voorheen ook al uit. Belangrijkste verschuiving is in de meeste gevallen dan ook dat de kwaliteitseisen per 1 augustus 2010 landelijk zijn vastgelegd. Dit is gebeurd op dezelfde manier als waarop de kwaliteitsregels voor de kinderopvang vastgelegd zijn.

Aangezien de Wet en de beleidsregels niets zeggen over de inrichtingseisen voor peuterspeelzalen, is het aan gemeenten om hiervoor aanvullende eisen te stellen. De gemeente zal hiervoor begin 2011 een aanvullende verordening opstellen. Deze verordening zal gebaseerd zijn op een landelijke modelverordening die de VNG in het najaar van 2010 gepresenteerd heeft.

2.2 Kader

De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden zijn landelijk vastgelegd in een aantal wetten en daarop aanvullende beleidsregels.

Vanaf augustus 2010 gelden de volgende landelijke kaders:

- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzaalwerk
- Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen

Beide zijn uitwerkingen van de in 2005 geïntroduceerde wet en beleidsregels. De beleidsregels zijn daarnaast opgesteld in overleg met de brancheorganisatie kinderopvang, de MO-groep kinderopvang en een vertegenwoordiging van ouders (BOinK).

Daarnaast kunnen gemeenten lokaal aanvullende regels stellen. Een voorbeeld hiervan is de verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen, die begin 2011 vastgesteld zal worden.

Bij de uitvoering van het handhavingsbeleid kinderopvang en peuterspeelzalen wordt zowel het vigerende landelijke kader als de vigerende lokale regelgeving nageleefd.

2.3 Gemeentelijke taken

De gemeentelijke verantwoordelijkheid is onderverdeeld in vier taken:

Melding en registratie

Het College van burgemeester en wethouders draagt zorg voor actuele registratie van kinderdagverblijven, centra voor buitenschoolse opvang, gastouderbureaus en voorzieningen voor gastouderopvang (gastouders). Hiervoor werkt de gemeente met het Landelijke Register Kinderopvang (LRK). Het register is openbaar toegankelijk via www.landelijkregisterkinderopvang.nl.

Het is de verwachting dat vanaf medio 2011 ook de peuterspeelzalen opgenomen worden in het LRK.

Toezicht op naleving van de kwaliteit

Voor het naleven van de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen en de aanvullende regelgeving houdt de gemeente toezicht op de kinderopvang en peuterspeelzalen. Hiertoe wijst de gemeente de directeur van de RDOG Hollands Midden als toezichthouder.

De toezichthouder beoordeelt de kinderopvang en peuterspeelzalen aan de hand van landelijk opgestelde toetsingskaders. Zij rapporteert via een model inspectierapport haar bevindingen en afspraken met houders aan de gemeente.

Gemeentelijk ingrijpen, handhaven en sanctioneren

Indien uit het rapport van de toezichthouder blijkt dat de kinderopvang niet aan de kwaliteitseisen voldoet, zal de gemeente in principe handhavend optreden. Er zijn verschillende handhavingsacties waaruit de gemeente een keus kan maken. In deze notitie wordt verder uitgewerkt welke overtredingen om welke acties vragen en welke hersteltermijnen daarvoor geadviseerd worden.

Jaarlijkse verantwoording van de werkzaamheden aan de minister

Jaarlijks stelt het College van burgemeester en wethouders een verslag vast van de toezichts- en handhavingsacties die de gemeente in het kader van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen heeft verricht. Dit verslag verzendt het College naar de gemeenteraad en de minister.

2.4 Gemeentelijke ervaringen

Kinderopvang

Er is de afgelopen jaren vooral ingezet op het toezicht en het in onderling overleg verbeteringen realiseren. Veelal zijn de adviezen van de toezichthouder gericht op gezamenlijk tot een oplossing komen en niet op direct handhaven.

Het volgende punt heeft (in de gehele regio) de aandacht:

- Verklaring Omtrent Gedrag (VOG): deze moet voor aanvang van de werkzaamheden van een beroepskracht zijn afgegeven. Het komt regelmatig voor dat dit niet gebeurd is. De GGD signaleert dat dit een regionaal probleem is. Overtredingen zijn snel op te lossen wanneer ze geconstateerd worden (door het alsnog inleveren van de VOG), maar het huidige handhavingstraject heeft weinig tot geen preventieve werking.

Peuterspeelzalen

Binnen de regio zijn er verschillen in de peuterspeelzalen. Een deel is gesubsidieerd (bestuur bestaat veelal uit vrijwilligers) en een deel is niet gesubsidieerd. Een aantal gemeenten heeft een lokale verordening op de kwaliteit van de peuterspeelzalen, met daarin eventueel aanvullende eisen. Voor het toezicht op de kwaliteit was ook de afgelopen jaren, in sommige gemeenten, al de GGD Hollands Midden ingeschakeld. De gemeente Bergambacht had geen verordening op het gebied van het peuterspeelzaalwerk. Alle drie de peuterspeelzalen binnen de gemeente ontvangen een subsidie.

3. Toezicht kinderopvang en peuterspeelzalen

3.1 Toezichthouder

Het College van burgemeester en wethouders ziet er op toe dat de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, de aanvullende Beleidsregels kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen en vigerende lokale regelgeving op dit gebied worden nageleefd. De gemeente geeft hiertoe de GGD Hollands Midden opdracht om de kwaliteit van kindercentra, gastouderbureaus, gastouders en peuterspeelzalen jaarlijks te controleren. Hiervoor heeft het College van burgemeester en wethouders de directeur van de RDOG aangewezen als toezichthouder. Hij kan deze taak verder in zijn organisatie mandateren.

Het College van burgemeester en wethouders wijst de directeur van de RDOG Hollands Midden aan als toezichthouder kinderopvang. Hij kan deze taak verder in de organisatie mandateren.

Jaarlijks worden er door de gemeente en de GGD Hollands Midden afspraken gemaakt over toezicht, het zogeheten inspectiearrangement (in contractvorm). Hierin zijn onder andere opgenomen:

- een overzicht van de te inspecteren kindercentra
- de planning van de jaarlijkse inspecties
- het aantal uren per inspectie, afhankelijk van het soort opvang
- het uurtarief
- de wijze waarop de inspecties worden uitgevoerd
- de wijze waarop de inspecties aan de gemeente gerapporteerd worden

De GGD en de gemeenten bespreken dit inspectiearrangement minimaal eens per kwartaal individueel. Daarnaast zijn er minimaal 2 x per jaar regio-overleggen, waarbij alle gemeenten en de verantwoordelijke GGD aanwezig zijn.

De Wet kinderopvang regelt dat de kosten voor de inspecties, zowel regulier als extra, voor rekening van de gemeente zijn. De inspectierapporten zijn openbaar. De meest recente rapporten zijn te raadplegen via het Landelijk Register Kinderopvang, www.landelijkregisterkinderopvang.nl. Daarnaast zijn ze op te vragen bij de kindercentra of de gemeente.

3.2 Toezicht kwaliteit

De toezichthouder onderzoekt of elk bestaand kindercentrum, gastouderbureau, gastouder of peuterspeelzaal aan de kwaliteitseisen voldoet. Hiervoor bezoekt hij volgens de wettelijke kaders alle in Midden-Holland gevestigde kinderopvang. De inspectievoorwaarden waarop de toezichthouder dient te toetsen zijn voor dagopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen, gastouderbureaus en gastouders afzonderlijk bepaald. Daarnaast voert de toezichthouder in overleg met gemeenten aanvraag-opname-LRK-inspecties bij nieuwe kinderopvang en eventueel ook herinspecties of incidentele inspecties uit.

De toezichthouder onderzoekt op basis van wettelijke kaders of kinderopvang aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet

Elke inspectie levert een inspectierapport op (naar een landelijk GGD-model). Als er gebruik gemaakt is van overleg en overreding staat dit in het inspectierapport. Via een conceptrapport heeft de toezichthouder zijn bevindingen met de kinderopvanghouder gecommuniceerd. De kinderopvanghouder heeft de gelegenheid gehad om een zienswijze te geven, die in het rapport wordt opgenomen. Het is mogelijk dat de toezichthouder op basis van deze zienswijze de naleving van de inspectievoorwaarden anders beoordeelt.

In het definitieve inspectierapport adviseert de toezichthouder aan de gemeente om al dan niet te handhaven.

De toezichthouder adviseert de gemeente over al dan niet handhavend optreden

3.3 Inzet overleg en overreding

Definitie overleg en overreding

- Overleg: Gesprek tussen toezichthouder en kinderopvanghouder om een geconstateerde overtreding op te lossen
- Overreding: Het beïnvloeden van de houder door de toezichthouder om iets te doen (oplossen van een geconstateerde overtreding)/ de houder overtuigen de tekortkoming op te lossen

Het instrument 'overleg en overreding' gaat erom dat overleg en overreding die acties van de toezichthouder omvatten waarin de toezichthouder, binnen de tijd van het opstellen van het inspectierapport, probeert de houder geconstateerde overtredingen alsnog te laten oplossen. Hiermee zal handhaving door de gemeente worden voorkomen.

Samengevat kan onder overleg en overreding worden verstaan: het middels een gesprek overtuigen van een houder door de toezichthouder om een geconstateerde overtreding daadwerkelijk te verhelpen.

Inzet overleg en overreding door toezichthouder

Het doel van overleg en overreding is om op een informele manier te proberen in een vroeg stadium een overtreding op te lossen. De toezichthouder bepaalt per overtreding (eventueel in overleg met de gemeente) of de inzet van overleg en overreding een oplossing kan bieden. Bij deze overweging wordt de inspectiehistorie meegenomen.

Overleg en overreding wordt ingezet in de periode dat het conceptinspectierapport opgesteld wordt.

Als tijdens de inspectie overtredingen geconstateerd zijn die in aanmerking komen voor overleg en overreding, spreekt de toezichthouder een termijn met houder af waarbinnen deze opgelost dienen te zijn. Dit termijn is nooit langer dan 4 weken, zodat de toezichthouder conform de wettelijke termijnen het rapport kan afronden.

De inspecteur constateert vervolgens in het conceptrapport of de overtreding daadwerkelijk is verholpen door middel van overleg en overreding. Er wordt expliciet vermeld voor welke overtreding(en) overleg en overreding is toegepast, wat de afspraken waren, welke hersteltermijn er was gegeven en of de afspraken wel of niet binnen de gestelde termijn zijn nagekomen.

In het inspectierapport wordt vermeld dat er volgens de toezichthouder verzwarende omstandigheden zijn indien een overtreding na de gegeven hersteltermijn in het kader van overleg en overreding niet is opgelost.

3.4 Toezicht voorschoolse educatie

Gemeenten moeten volgens de gewijzigde Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen toezien op de naleving van de kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie. In alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven waar door de gemeente gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt gegeven, beoordeelt de GGD in opdracht van de gemeente of aan de in een AMvB vastgestelde kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie wordt voldaan. De GGD gebruikt voor de inspecties een toetsingskader. Het huidige toetsingskader wordt momenteel uitgebreid met een toetsingskader voor de voorschoolse educatie.

4. Handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen

4.1 Inleiding

De regio Midden-Holland heeft de afgelopen jaren als uitgangspunt van het handhavingsbeleid kinderopvang genomen dat gemeenten, toezichthouder en kinderopvang er bij overtredingen van de kwaliteitseisen zoveel mogelijk in gezamenlijk overleg uit wilden komen. De toezichthouder speelt hierbij een essentiële rol. De regiogemeenten zijn verheugd dat deze aanpak bijgedragen heeft aan het landelijk invoeren van het instrument 'overleg en overreding' tijdens het toezicht. Bovenstaande blijft dan ook een belangrijk uitgangspunt in het nieuw vast te stellen handhavingsbeleid kinderopvang en peuterspeelzalen. Zwaardere handhavinginstrumenten kunnen immers forse gevolgen hebben die niet in het belang zijn van gemeente, kinderopvang én ouder en kind, dus het is de wens van alle betrokken partijen om in een eerder stadium tot een oplossing te komen waarbij het kindercentrum aan de wettelijke eisen voldoet.

Daar waar nodig zal de gemeente overgaan tot verregaandere formele stappen op basis van haar handhavingsbeleid. Het handhavingproces is door de gemeente helder vastgelegd in het handhavingsbeleid.

4.2 Afwegingsmodel handhaving kinderopvang

De VNG heeft een afwegingsmodel handhaving kinderopvang voorgelegd aan gemeenten (zie bijlage 2). Door actualisatie van het vroegere afwegingsmodel zijn nu ook gastouders en peuterspeelzalen meegenomen. In dit model is per inspectie-item opgenomen hoe om te gaan met overtredingen van de kinderopvanghouders, welke prioriteit een overtreding moet hebben en wat de geadviseerde handhavingssacties en instrumenten zijn. Het model is gebaseerd op de modelinspectierapporten van GGD Nederland.

De gemeente neemt in principe het afwegingsmodel handhaving kinderopvang van de VNG over. Handhaving is echter maatwerk en zal in elke situatie apart afgewogen moeten worden. Daarom zal de gemeente waar nodig gemotiveerd afwijken van het model.

De gemeente volgt in principe het afwegingsmodel handhaving kinderopvang van de VNG.

4.3 Handhavinginstrumenten

Indien uit de inspectierapporten van de toezichthouder blijkt dat een kinderopvanghouder niet aan de kwaliteitseisen voldoet, zal de gemeente handhavend optreden. Hiervoor heeft de gemeente verschillende handhavinginstrumenten tot haar beschikking. De gemeente kan naast deze instrumenten er ook voor kiezen om eerst een (schriftelijke) waarschuwing te geven aan houders. Het is formeel geen onderdeel van het handhavingstraject.

De mogelijke handhavinginstrumenten en de grondslag daarvoor zijn (in willekeurige volgorde):

Aanwijzing door College	Artikel 1.65 lid 1 en artikel 2.23 lid 1 Wk*
Bevel door toezichthouder	Artikel 1.65 lid 3 en artikel 2.23 lid 3 Wk
Last onder bestuursdwang	Artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:21 Awb **
Verplichting tot medewerking aan een vordering van een toezichthouder	Artikel 5:20 Awb
Last onder dwangsom	Artikel 125 Gemeentewet juncto artikel 5:32 Awb
Bestuurlijke boete	Artikel 5:40 Awb juncto artikel 1.72 Wk
Exploitatieverbod	Artikel 1.66 Wk
Verwijdering uit landelijk register	Artikel 1.48 lid 10 Wk

* Wk = Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

** Awb = Algemene wet bestuursrecht

De werking en de inhoud van deze handhavingsinstrumenten bij de kinderopvang worden beschreven in de “Handreiking voor een transparant handhavingsbeleid” (VNG, 2008) en in de inleiding van het afwegingsmodel handhaving kinderopvang (VNG, oktober 2010). Hieraan zijn ook door de VNG vastgestelde boetebeleidsregels gekoppeld, die zijn uitgewerkt in een afwegingsmodel handhaving kinderopvang. NB er is expliciet vermeld dat er geen bestuurlijke boete opgelegd mag worden aan door gemeenten gesubsidieerde peuterspeelzalen.

Het is niet mogelijk om een escalatiemodel op te stellen van de verschillende instrumenten. Per type overtreding verschillen de instrumenten die het meest effectief zijn. Vanuit juridisch oogpunt wordt aanbevolen om altijd eerst een aanwijzing of een bevel te geven voordat verdergaande instrumenten ingezet worden. Daarnaast kan gesteld worden dat het dat uitschrijven uit het register een uiterst instrument is dat ingezet wordt als andere instrumenten geen resultaat opleveren.

4.4 Uitvoering van handhaving

Handhaving kinderopvang is neergelegd bij de vakinhoudelijke afdeling. Dit is de afdeling Samenleving. Hier wordt ook een eventueel vervolgtraject in gang gezet. De complexere gevallen zullen afgehandeld worden in samenspraak met de juridisch medewerker.

De uitvoering van het handhavingsbeleid kinderopvang is ondergebracht bij de afdeling Samenleving.

De bron voor de handhaving is het in hoofdstuk 3 beschreven inspectierapport van de toezichthouder. Zij geeft hierin een advies aan de gemeente. De gemeente volgt dit advies in principe op. Op basis van het advies van de toezichthouder onderneemt de gemeente de volgende actie:

Advies: Niet handhaven

De houder van het kindercentrum krijgt een schriftelijke bevestiging dat het centrum volledig aan de kwalitatieve eisen van de Wet kinderopvang voldoet.

Advies: Handhaven volgens gemeentelijk handhavingsbeleid

De gemeente start een handhavingstraject. Dit betekent dat er als eerste een waarschuwing, aanwijzing of een bevel aan de houder van het kindercentrum gegeven wordt. In bijzondere omstandigheden kan er gemotiveerd afgeweken worden van deze eerste stap.

Bij het bepalen van de gewenste eerste stap wordt meegewogen of het instrument ‘overleg en overreding’ is ingezet. Is dit het geval, maar heeft dit niet het gewenste resultaat opgeleverd, dan zal de gemeente direct een aanwijzing geven en een gesprek aangaan met de kinderopvanghouder. In de meest voorkomende andere gevallen geeft de gemeente eerst een waarschuwing, tenzij de inspectiehistorie of andere omstandigheden dit onwenselijk maken.

Na een waarschuwing (meestal) of een aanwijzing (altijd) geeft de gemeente de toezichthouder opdracht tot een herinspectie. Indien hieruit blijkt dat de overtreding nog niet is verholpen, zullen zwaardere handhavingsinstrumenten ingezet worden. Voor welk instrument gekozen wordt zal bepaald worden op basis van het afwegingsmodel handhaving kinderopvang en in overleg met de toezichthouder en de juridische medewerker.

Afhankelijk van het advies van de toezichthouder in het definitieve inspectierapport
a) communiceert de gemeente dat alles in orde is
b) start de gemeente een handhavingstraject

Mocht een geconstateerde overtreding van een dusdanig ernstige aard zijn dat er direct gevaar is voor de gezondheid of de veiligheid van de kinderen, dan neemt de toezichthouder direct contact op met de houder van het kindercentrum en de gemeente. Er wordt in overleg besproken welke directe acties nodig zijn. Het advies van de toezichthouder zal hierbij in zware mate meetellen.

Kindercentra die zich niet gemeld hebben bij de gemeente voor opname in het register, plegen in principe een economisch delict in de zin van de Wet Economische Delicten. Gemeenten gaan niet actief aan de slag om deze centra op te sporen. Krijgt de gemeente of de toezichthouder echter signalen dat er niet geregistreerde kinderopvang plaatsvindt, dan zal de gemeente de toezichthouder de opdracht geven om hier nader onderzoek naar te doen. Blijkt dit inderdaad het geval te zijn, dan kan de gemeente besluiten om aangifte te doen of het reguliere handhavingstraject in te zetten.

4.5 Bevoegdheid en mandatering uitvoering Wet kinderopvang

Beslissingen met betrekking tot de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen zijn een bevoegdheid van het College. In verband met de wetswijziging van 1 augustus 2010 is de grondslag van de mandatering aangepast.

Voor wat betreft het naleven van de kwaliteitsregels kinderopvang via toezicht en handhaving heeft het College een bevoegdheid om beslissingen te nemen op basis van artikel 1, afdeling 3 (kwaliteit kindercentra, voorzieningen voor gastouderopvang en gastouderbureaus), afdeling 4 (handhaving) en 5 (opsporing en sancties). Voor wat betreft het naleven van de kwaliteitsregels peuterspeelzalen via toezicht en handhaving heeft het College een bevoegdheid om beslissingen te nemen op basis van artikel 2, afdeling 2 (kwaliteit peuterspeelzalen), 3 (handhaving) en 4 (sancties).

Het afdelingshoofd van de afdeling Samenleving is gemandateerd om besluiten te nemen over inschrijving in het landelijk register kinderopvang en het doorvoeren van wijzigingen. Het gaat om een beslissingsmandaat. Dit is opgenomen in de mandaatdatabase van de gemeente Bergambacht.

5. Inwerkingtreding

Dit handhavingsbeleid treedt inwerking met ingang van de dag na vaststelling. Het huidige handhavingsbeleid 'Toezicht- en Handhaving kinderopvang' (in werking vanaf 01-09-2009) komt hiermee te vervallen.

Aldus vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Bergambacht op .. - ... -2011.

De secretaris,

de burgemeester,

5 Bijlagen

Bijlage 1; Verklarende woordenlijst

Peuterspeelzalen

Peuters kunnen vanaf hun tweede jaar totdat ze naar de basisschool gaan, terecht bij een peuterspeelzaal. De kinderen komen om in een veilige omgeving te spelen, leeftijdsgenootjes te ontmoeten en kennis te maken met een breed scala aan speel- en ontwikkelingsmaterialen.

Kinderdagverblijven

Opvang in een kinderdagverblijf is bedoeld voor kinderen van 6 à 8 weken tot 4 jaar. Meestal zijn het kinderen van ouders die werken of studeren. In kinderdagverblijven worden de kinderen in groepen opgevangen.

Buitenschoolse opvang

Buitenschoolse opvang (BSO) biedt opvang aan kinderen in de basisschoolleeftijd (van 4 tot ongeveer 12 jaar), in de uren buiten schooltijd en in schoolvakanties.

Belangrijk uitgangspunt van deze vorm van opvang is dat het gaat om een vrijetijdsvoorziening voor kinderen.

Gastouderopvang

Gastouderopvang is een flexibele, kleinschalige vorm van opvang waarbij het kind wordt opgevangen bij een gastgezin thuis. Een gastouder biedt opvang aan kinderen van 6 weken tot 12 jaar.

Deze vorm van opvang komt tot stand door middel van een gastouderbureau. Het gastouderbureau is een organisatie die de bemiddeling tussen gastouders en (vraag)ouders regelt.

Bijlage 2; afwegingsmodel handhaving Kinderopvang (VNG januari 2011)

Bijlage 3; verordening ruimte en inrichtingseisen peuterspeelzalen Gemeente Bergambacht 2011